סלכה ה: הלכה יב: ה

נר מצוה

ה ו מיי שם הלי יד: הלכה ה: ט ומיי' פ"ז מהלכות בית

הבחירה הלכה ידן: גו י מיי פי"א מהלי מטמאי משכב ומושב

הלי ט: גד כ מייי שם הלי י: גח ל מיי שם הלי יה:

מוסף רש"י

שאין עושין כבשונות בירושלים. משום מוטרה בידו שלים: תמום קומלת (עשן שמשחיר את החומה וגנאי הוא) כדאמרינן בבבא ממל מרחים או.. דאמר קלמו (ובורם צוי). י אכוו קרא ריאסף וגר'. ומיניה שמעינן בכל זמן שישראל נאספים למקום אחד קרי להו חברים, ורגל היינו אסיפה (נדה לד.). הפותח את חביתו והמתחיל למכור יינו או ככרו לעולי רגלים ברגל וממשמשי בה יד הכל וטומאת עם הארץ ברגל טהורה כל ימות הרגל ובמה שנשאר לאחר הרגל יהודה אומר יגמור. ימכרנה לחברים ולכל אדם יוסר שלח יגע עס החרן עוד, וחכמים אומרים לא יגמור. ולא ימכרנה עוד משום דנטמאת ברגל ממגע עם הארץ, ונהי דכל ימות הרגל אישתראי שלא לביישם, מיהו לאחר הרגל

רבינו חננאל (המשך) תשובה אין אנו מחזיקין אותם בזה הדרך וכן נמי גנבים השנוים במשנתנו תשובה אבל אם לא עשו תשובה בין אלו ובין אלו הבית כולו טמא. דחיישינן דלמא עברי עלייהו ונגעו בהן כדי לגנבן ונטרדו או לקחו טובים מהן והניחו אלו שלא יכלו לעמסן כולז כאחת. כשעשו תשובה ש"מ: הקדש תנא נאמנין על בלי חרס הגסין בירושלים. לפי שאין עושין כבשונות בירושלים ומשום הכי מזדהרי ומנטרי להון לפיכך לא גזרו בהו טומאה מספק. ובשעת הרגל נאמנין אף על התרומה מנא הני מילי אריב"ל דאמר קרא ויאסף כל איש ישראל העירה כאיש אחד חברים הכתוב עשה לכל ישראל בשעת אסיפתן כאחד אפי׳ את עמי הארץ עשה אותן חברים: **מתני'** הפותח את חביתו והמתחיל בעיסתו ברגל פי׳ כדי למכור ונשאר לו אחר הרגל ר יהודה אומר יגמור וחכ״א לא יגמור מהו שיניחנה ממשמשין בה כלומר נגעו בה עמי הארץ ויניחנה

וכן שניהם יולאין. הואיל ומלאו לפנים ושם לא לקח י) וממנו לא יקח עוד. וכ"ש קדר נכנס וחבר יולא הואיל וסוף הקדר ליכנס לפנים גב א ב מיי פייא מהלי יחור החבר הלייד ליחח ויחה: **פנא נאמניו על כלי חרם הדחיו לחד**ש. הא דחנו מו המודיטים ולחנים נאמני על כלי חרם דרלי חרם מ^{מממלי משכב} ומושב יחזור החבר הצריך ליקח ויקח: **חנא נאמנין על כלי חרם הדקין לקדש.** הא דחנן מן המודיעים ולפנים נאמנין על כלי חרם בכלי חרם הדקין אמרו שא"א בלא הם כדפרשינן לעיל^ם אבל גסין כגון חבית ליין אין נאמנין אלא בתוך ירושלים כדלקתן. ואני לא כך שמעתי ולבי מגמגם בג ג ד מיי שם פייב על שמועתי ששמעתי כשפיהן לר שאין אלבעו נכנס לתוכו וסופינו שאנו מטהרין אותם אפילו מליאים משקין טמאין: ואפי׳ אפיקרסוסו בחוכו.

> הגבאין שנכנסו לבית וכו'. לקדש ובתרומה קאי ולא לחטאת ובהדיא תניא בתוספתא הגבאים שנכנסו לבית נאמנין לומר לא נגענו על טהרת חטאת ועל טהרת תרומה והא חטאת הוי קדש כדקתני התם ולא אפר חטאת ואפיי עשו תשובה. הר"ר שמעון:

ובירושלים נאמנין על מהרת כלי חרם הגםים. וכ"ש הדקין וכן תניא בהדיא בירושלמי ⁶⁾ נאמנין על טהרת כל הכלים. הר"ר שמעון:

אפיקרסותו לתוכו ואמר רבא יומודה ר' יוחנן במשקין עצמן שהן ממאין ואל תתמה ישהרי לגין מלא משקין לגין ממאין מומאת שבעה ומשקין מהורין: מתני' הגבאין שנכנסו לתוך הבית וכן הגנבים שהחזירו את הכלים נאמנין לומר לא נגענו ובירושלים נאמנין על הקודש ובשעת הרגל אף על התרומה: גמ" ורמינהי יהגבאין שנכנסו לתוך הבית הבית כולו ממא יל"ק הא דאיכא נכרי בהדייהו הא דליכא נכרי בהדייהו דתנן ישם יש נכרי עמהן נאמנין לומר לא נכנסנו אבל אין נאמנים לומר נכנסנו אבל לא נגענו וכי איכא נכרי בהדייהו מאי הוי ר' יוחנן ור' אלעזר חד אמר יאימת נכרי עליהן וחד אמר אימת מלכות עליהן מאי בינייהו איכא בינייהו נכרי שאינו חשוב: "וכן הגנבים שהחזירו את הכלים: ורמינהי יהגנבים שנכנסו לתוך הבית אינו ממא אלא מקום דריסת רגלי הגנבים יאמר רב פנחם משמיה יו(דרב) יכשעשו תשובה דיקא נמי דקתני שהחזירו את הכלים ש"מ: יובירושלים נאמנין על הקודש: "תנא נאמנין על כלי חרם גםין לקודש וכל כך למה פשאין עושין כבשונות בירושלים: יובשעת הרגל אף על התרומה; מנהני מילי אמר רבי יהושע בן לוי יידאמר קרא וואסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים הכתוב עשאן כולן חברים: כותני׳ יהפותח את חביתו והמתחיל בעיסתו על גב הרגל ר' יהודה אומר יגמור וחכ"א ילא יגמור: גב" יתיב ר' אמי ורבי יצחק נפחא אקילעא דר' יצחק נפחא פתח חד ואמר מהן שיניחנה לרגל אחר א"ל אידך יד הכל ממשמשין בה ואת אמרת יניחנה לרגל אחר א"ל אמו עד האידנא לאו יד הכל ממשמשין בה א"ל הכי השתא בשלמא עד האידנא טומאת עם הארץ ברגל רחמנא טהרה אלא השתא טמאה היא נימא כתנאי דתני חדא יניחנה לרגל אחר ותניא אידך לא יניחנה לרגל אחר מאי לאו תנאי היא לא הא דקתני יניחנה ר' יהודה והא דקתני לא יניחנה רבנן ותסברא 🐠 הא רבי יהודה יגמור קאמר אלא הא דקתני לא יניחנה רבי יהודה והא דקתני יניחנה רבנן ומאי לא יניחנה שאין צריך להניחה: בותני' משעבר הרגל מעבירין על מהרת העזרה עבר הרגל ליום ששי לא היו מעבירין מפני כבוד השבת רבי יהודה אומר אף לא ביום ה' שאין הכהנים פנויין: גכו' תנא שאין הכהנים פנויין מלהוציא בדשן: בותני' כיצד מעבירין

על מהרת עזרה לממבילין את הכלים שהיו במקדש ואומרין להם הזהרו

חביתו. חבר שפתח את חביתו למכור יין בירושלים ברגל וכל הבא ליקח ממשמש ואף עמי הארץ ממשמשים: לא יגמור. אחר הרגל אע"פ שברגל הן טהורין לא שטהרתן טהרה אלא שברגל הכל חברים אבל לאחר הרגל מגעו טמא למפרע כדאמר במחני׳ עבר הרגל מטבילין כלי העזרה מפני שנגעו בהן ע"ה ברגל: רבי יהודה אומר יגמור. וטעמא מפ' במסכת בילה (דף יא:) ג' דברים הותרו סופן משום תחילתם וזה כמו כן שאם אתה אומר לא יגמור אף הוא לא יתחיל ואין מזון מלוי לעולי רגלים: גבו' מהו שיניהנה כו'. אליבא דרבנן בעי לה: אטו האידגא. כל ימי הרגל לא ממשמשו בה הכל והתרת ברגל: **טמאה היא**. למפרע וחבר אינו רשאי למכור דבר שהוא טמא לעולם. וי"מ אותה בע"ה ואי אפשר לומר בע"ה לא יגמור דמי ליית לן והלא אומר שלך טמא ושלי טהורש וימלא לו מחביריו הרבה שימכור להם ואם בא לאסור שלא יקחו חברים ממנו יקחו ולא יקחו מיבעי ליה ועוד דאמר במסכת ביצה שזו היא אחד מג' דברים שהותרו סופן משום תחילתן ואי בע"ה אפי׳ לא שרית ליה לגמור ניחא (ב' במאי דמובין ברגל: ה"ג מאי לאו סנאי היא לא הא דקסני יניחנה ר' יהודה והא דסני לא יניחנה רבנן וססברא והא רבי יהודה יגמור קאמר אלא הא דסניא יניחנה רבנן והא דסניא לא יניחנה רבי יהודה היא ומאי לא יניחנה כו". מאי לאו תנאי היא ואליבא דרבנן ותפשוט בעיא דלעיל דפלוגתא דתנאי היא: ב**ותבר' מעבירין על טהרה עורה.** מעבירין את הכלים ממקומן ולהטבילן ולטהר את העזרה מטומאת ע"ה שנגעו בהן ברגל שאע"פ שעשאם הכתוב חברים ברגל לא מפני שטהורין הן הלכך לאחר הרגל מגען טמא למפרע: **מפני כבוד השבם.** שהיו הכהנים לריכין להתעסק איש בביתו בלרכי שבת: אף לא ליום החמישי. אם עבר הרגל ליום חמישי אין מטבילין אותן עד לאחר השבת: גבו׳ לפי שאין הכהנים פנויין. במולאי יום טוב להטבילן שטרודין להוליא הדשן שעל התפוח שבאמצע המובח שקיבצו שם כל ימות הרגל. כל דשן של מערכה: בותנר' ואומרים להם. לכהנים ע"ה ברגל: הזהרו שלא הגעו בשלחן. שלא יוכלו להטבילו לאחר הרגל שאי אפשר לסלקו ממקומו דכחיב ביה לחם פנים לפני תמיד (שמות כה): טעוניו

ברגל עצמו היאך שותין אותה שאני זה הרגל עצמו דהא טומאת עם הארץ ברגל ההיא רחמנא טהריה הא השתא טמאה היא ואתינן לאוקומה כתנאי ודחינן לה ואסיקנא ההיא תנא דתני יניחנה לרגל אחר לרבנן היא והא דתני לא יניחנה לר' יהודה היא ומאי לא יניחנה כלומר אין צריך להניחה אלא יגמור וישתה את כולה: **ירושלמי** ר' חנניה בשם ר' יוחנן התירו סופן משום תחילתן שאם אתה אומר לא יגמור אף הוא אינו פותח ונמצא ממעט בשמחת הרגל: מחני משעבר הרגל

או שניהן יוצאין כלחוץ אמר אביי אף אגן נמי תנינא הקדר שמכר את הקדירות ונכנם לפנים מן המודיעים מעמא דלפנים מן המודיעים הא מודיעים גופה לא מהימן אימא סיפא יצא אינו נאמן הא מודיעים גופה נאמן אלא לאו ש"מ כאן בקדר יוצא וחבר נכנם כאן בששניהן יוצאין או שניהן נכנסין שמע מינה יתנא נאמנין בכלי חרם הדקין לקודש אמר ר"ל והוא שנימלין בידו אחת ור' יוחנן אמר אפי' שאין ניטלין בידו אחת אמר ר"ל לא שנו אלא ריקנין אבל מלאין לא או ורבי יוחנן "אמר אפי" מלאים ואפילו

אפי׳ מלאין משקין שלו שאינן של קדש: ואל מחמה. שכל דברי חכמי׳ כך הן שהרי שמעתי אצל כלי חרם המציל את המשקין שבתוכו ואין מציל כל כלי שטף שהלגין טמאין טומאת שבעה והמשקין טהורין: מתבר' הגבחין. ישראל שהן גבחין למלך נכרי לגבות מיד ישראל גולגליות ומסין וארנוניות: שנכנסו לתוך הבית. לעבוט עבוטו וכן הגנבים שגנבו כלי חרם והחזירום: נחמנים לומר. שלא נגעו לתוכו לקדש נאמנין אבל לא לתרומה דכולה מתני' אחומר בקדש מתרומה קיימא ובהדיא שנינו בתוספתא ש הגבאין שנכנסו לתוך הבית נאמנין על טהרת חטאת ואין נאמנין על טהרת תרומה והאי חטאת בשר קדש ולא אפר חטאת כדמוכח התם אף אם עשו תשובה דשין בטומאה היו: **ובירושלים נאמנין** כו'. מפרש בגמרא: גבו' כל הבית כולו טמא. כל כלי הבית טמאין שחזקה הגבאין ממשמשין בכלים: איכא נכרי בהדייהו. אין נאמנין לומר לא נגענו דמרתתו אם לא יחפשו כל הבית: אימת נכרי עליהם. פן יענישם בגוף או בממון: **אימה** מלכות. שמא ילשין עליהן נכרי אצל המלך: נכרי שחינו חשוב. חימתו ליכא אימת מלכות איכא: אלא מקום דריסת רגלי הגנבים. מ"מ דריסתו מיהא טמא וכ"ש כלים שגנבו והחזירו: כשעשו משובה. ומחמת תשובה החזירום הלכך לא משקרי: על כלי חרם הגסין. וכ"ש הדקין ובהדיח תניאי בירושלים נאמנין על טהרת כל הכלים לקדש: וכל כך למה. מהדר אף על הדקים מן המודיעים ולפנים: שחין עושין כבשונות בירושלים. לח לדקים ולא לגסין ומיהו בדקים הולרך לאנשי ירושלים שכל יחיד ויחיד נסכו בביתו לכך הוסיפו להן טהרה ליחידים מגבול מודיעים אבל בעלי הלשכה ם המוסרין נסכים לזבור די להם בנכנסין לתוך העיר ולשם בלבד האמינום על החביות. א"נ יחידים לריכים לדקים אף לבישול שלמיהן יום יום: ויאסף כל איש ישראל וגו'. בפלגש בגבעה כתיב שנחספו כל ישרחל בגבעה:

הכתוב עשחן חברים. ורגל שעת אסיפה הוא: בותבר׳ הפוסה אם

שנכנסו

ל) [מוספתא פ"ג הי"א],לעיל כב: אהלות פ"ה מ"ד. ג) טהרות פ"ז מ"ו. ל ל, גם שטרות פין מין, ד) [עם ע"ע], ד) ג"ו עם, ו) יבמות כב: ב"ק לד: ב"מ סב. סנהדריו פה. ז) ול"ל דרב פפא ובסנהדרין ובב"ק איתא כדאמר רב פנחס טיעתו כיניתות ידב פתוש כשעשו כו'] ובכמה דוכתין בש"ס מלינו רבא וכל"ל כמ"ש הגאוו בעל סה"ד וכו מוף עמוד א, ה) [ב"ק פב: זבחים לו.], ע) נדה לד.
י) בילה יא:, כ) ל"ל ממנו, ל [דף כה: ד"ה מן . המודיעיוז. **מ**) ופ״ג הי״בז. ם) בס"א הגירסא המספקין וכו הוא בכ"מ פי"א מהלי מאי משכב ומושב הל' ו ע) [לעיל כב:], כ) בס"ח:

תורה אור השלם 1. וַיַּאָטַף בָּל אִישׁ יִשְׂרָאַל אֶל הָעִיר בְּאִישׁ אָחָר חֲבַרִים: שופטים כ יא

הגהות הב"ח (h) גמ' ותסברת והא ר' יהודה: (ב) רש"י ד"ה יהודה: (ב) רש"י ד"ה טמאה הוא וכו' ניחא ליה

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גם' ור' יוחנן אמר אפילו מלאים ואפיי אפיקרסותו לתוכו. נ"ב עי" יי ומ"ש בזה בספר אבן בד"ה ואפילו אפיקרסותו וכו':

רבינו חננאל

תנא נאמנין על כלי חרס הדקין לקדש אמר ר"ל והוא שניטלין בידו אחת וריקנין אבל מליאין לא כלומר אינם נאמנים ור' יוחנן אמר אע"פ שאינן ניטלין בידו אחת ובין מליאין ובין ריקנין ואפי׳ אפיקרסתו לתוכן . נאמנין אמר רבה אע"ג ל) דר"ל אמר אין נאמנין על כלי חרס מליאין [מודה] היה במשקין טומאת שבעה ומשקין טהורין. ל) קודם לגיתות אביי ש״מ דיטרח אריסא מקמי הגתות אגולפי שבעים יום: מתני' הגבאים הבית נאמנים לומר לא יש נכרי נאמז לומר נכנסנו יש נכוי נאכון לזכון נכנסנו אבל לא נגענו מ״ט ר׳ יוחנן ור׳ אלעזר חד א' אימת נכרי עליהן וחד אמר אימת מלכות עליהן. מאי בינייהו איכא . בינייהו נכרי שאינו חשוב דתנינן הגבאין שנכנסו לתוך הבית כולו טמא אוקימנא בדליכא נכרי אוקימנא אימתה דחד עלייהו נגעו הכלים נאמנים לומר לא נגענו פי׳ לא נגעו זולתם. דווקא שהחזירו הא לא החזירו כל הבית טמא ומקשינן עלה

תהבל מהמבים לתכור או מבעם בי או מבנים להחומה. היותף שהחורה אי או היותר להחובה מהו הקשים ביה כל הבית טמא ורמינות הגובים שנכנסו לתוך הבית אין טמא אלא מקום רגלי גובים הנה אע"פ שלא החוירו הכלים הבית טהור כלומר אינו טמא. ופריק רב פנחס בגנבים שבאו לגנוב ועשו תשובה ולא גנבו כלום. ואמריני . כשם שלא גנבו לא נגעו ואין טמא אלא מקום מגע רגליהם ודאי דאי אפשר לעבור אא״כ נגעו ומשום שעשו